

Eeli Jokinen vuonna 1925

Jukka Mäkinen
EELI JOKINEN

Eeli Jokisen nuoruudessa hänen kotipaikkakunnallaan Peräseinäjoella elettiin hyvin levotonta aikaa. Varsinkin nuoret miehet käyttivät rajusti alkoholia ja keskinäisiä kaunoja selviteltiin puukkojen avulla. Elämän turvattomuus pisti

Eelin rukoilemaan jo ennen varsinaista kääntymistään, että Jumala eräänä päivänä pelastaisi hänet. Varmaan uskovaisen äidin rukouksilla poikansa puolesta oli oma merkityksensä.

Helmikuussa 1905 Peräseinäjoelle saapui Oskari Jalkio pitämään hengellisiä tilaisuuksia, joiden tarkoituksena oli tavoittaa erityisesti romaneja. Heitä oli Jalkion mukana, sillä seurueeseen kuuluivat myös Otto ja Iina Palmroth, jotka olivat tulleet uskoon vain vähän aikaisemmin. Vaikka ennen kaikkea romanit olivatkin Jalkion ja kumppaneiden mielessä, tilaisuuksiin toki olivat kaikki tervetulleita. Niihin osallistui muiden mukana myös Eeli Jokinen.

Eeli lähtee uudelle tielle

Näissä kokouksissa Eeli myös teki hengellisen ratkaisunsa ja häntä olivat uudelle tielle siunaamassa Jalkion lisäksi myös Otto ja Iina Palmroth. Tämä oli Eeli Jokisen ensimmäinen todellinen kosketus romaneihin ja heidän parissaan tehtä-

vään työhön. Eeli oli silloin kuusitoistavuotias. Miehestä tuli tunnettu saarnaaja Vapaakirkon piirissä, eikä hänen veljensä, William paljon jäänyt jälkeen hänestä. Eeli ja William kulkivat saarnamatkoilla jo alle kaksikymppisinä. Taitoakin varmaan oli, mutta ennen kaikkea oli intoa.

Veljekset tekivät kumpikin työtä myös romanien parissa ja varsinkin Eelin sydämellä he olivat voimakkaasti. Hänellä oli tapana tilaisuuden lopuksi ehdottaa, että laulettiisiin ”Apo himlako hoffos”. Laulu, jonka hän oli opetellut laulamaan romanikielellä. Eeli oli siinäkin mielessä urauurtava, että hän teki tiettävästi ensimmäisen romanikielisen lauluvihkosen.

Syksyllä 1938 pidettiin Keuruulla romanijuhlat. Koolla oli paljon uskoon tulleita romaneja, jos oli pääväestön edustajiakin. Kuunneltiin todistuksia Herran suurista teoista ja laulettiin. Laulut kaikuivat niin suomen kuin romanin kielellä. Eeli Jokinen kirjoitti näistä juhlista: ”Joka kerran on ollut mukana romanikansan hengellisillä juhlilla, hän haluaa tulevaisuudessakin olla aina mukana siellä, missä ne juhlivat, niin siunatut juhlat ovat olleet. Lämpimästi kehotan seurakuntia järjestämään kokouksia markkina-aikana, kun romaniheimon jäseniä on enemmän yhdessä. Kehotan myöskin pitämään huolta uskoon tulleista romaneista, etteivät he joutuisi heti hoidon puutteessa entisille teilleen... Rakkaus ristiinnaulittuun antaa kyllä voimaa ja keksii keinoja romaniheimon hyväksi.”

Sanoma mustalaisen kärryiltä

Eelin rakkaus romanityötä kohtaan huomattiin ja kun häneltä kysyttiin syytä siihen, vastaus oli valmiina. ”Kuulin evankeliumin mustalaisen kärryiltä.” Se pitikin paikkansa, joskaan ei ihan sananmukaisesti. Mutta olihan Oskar Jalkio Mustalaislähetyksen asiamiehenä silloin, kun Eeli Jokinen teki ratkaisunsa Herran puoleen. Itse hän katsoi olevansa velkaa romaniheimolle, ja sitä velkaa hän lyhensi parhaansa mukaan. Juho Koivumäki muisteli Eeli Jokista ja hänen suhdettaan romaneihin seuraavalla tavalla: ”Mustalaiset rakastivat Eeliä. Muistan kun oltiin Kauhajoella mustalaisjuhlilla, kuinka he piirittivät Eeliä ja olisivat olleet valmiit, kuten Paavalikin sanoi, antamaan vaikka silmän päästänsä, jos tarve olisi vaatinut. Se on työ, johon täytyy saada erikoinen rakkaus Herralta.”

Aarne Holmero puolestaan muistelee Eeli Jokisen palautetta Ähtärissä olleilta romanijuhlilta: ”Juhlat olivat ihanat. Herra siunasi ihanan päivän. Satoi märkää lumiräntää koko päivän taivaan täydeltä ja ilma oli kylmä. Rakkaat romaniystävät eivät voineet olla ulkona kylmässä tekemässä hevoskauppoja, vaan heidän täytyi olla sisällä kuuntelemassa hyvää sanomaa Jeesuksesta Kristuksesta.”

Lämmin sydän ja käytännön käsi

Olisi väärin väittää, että Eeli Jokinen oli kiinnostunut romaneista vain evankelioimiskohteena. Ilman muuta Jeesuksesta kertominen oli hänen ykkösasiansa, mutta hän halusi ojentaa kätensä ihan käytännön elämän asioissakin. Vankilalähettilä Otto Pellikainen kertoi Vangin Toivo -lehdessä seuraavan tapauksen tilanteesta, jolloin hän oli junalla tulossa Tampereelle Eeli Jokisen kanssa. ”Ennen asemaa Eeli hypähtää yhtäkkiä pystyyn ja laushtaa: ” Voi, jos minä onnistuisin hankkimaan täältä Tampereelta sille mustalais-Mannelle kamiinan.” Tumma Manne pelkäsi hatarassa majassaan talven kylmiä pakkasia, ja Eeli tahtoi hänet tästä pelosta vapauttaa. Sinne aseman ihmisvilinään hän hävisi Mannen hädän pakotamana. Eeli-veljelle oli kirkastunut se, että onnettomien ihmisten voittamisessa Jumalalle tarvitaan muutakin kuin pelkkää Sanan saarnaa; tarvitaan lämmintä sydäntä ja käytännön kättä. Hyödytöntä on vilusta värjöttävälle lähimmäiselle sanoa: ”Kyllä se siitä kirkastuu.” On autettava kirkastumaan. Jumalan auttava käsi ojentautuu hädänalaisille ihmiskäden muodossa.”

Eeli Jokinen ja Mustalaislähetys

Ymmärrettävistä syistä Eeli Jokiselle Mustalaislähetys oli rakas ja hän osallistui sen toimintaan, kuului sen johtokuntaankin parikymmentä vuotta. Hän oli ahkera myös kirjallisella saralla ja vuosina 1949-1951 hän toimitti Vaeltajakansa-lehteä.

Eeli Jokinen kiersi 1950-luvun vaihteessa lähinnä Keski-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Tämän työn kautta sekä vapaakirkoissa että helluntaiseurakunnissa saatiin kuulla romaneista, heidän tarpeistaan, mutta myös heidän parissaan tehtävästä työstä. Myös alueen romanimökit tulivat tutuiksi, niissä hän vieraili juttelemassa ja kokouksia pitämässä.

Eeli Jokisen kohtaaminen muutti monen romanin elämän ratkaisevasti. Yksi heistä oli, myöhemmin evankelistanakin toiminut, silloin 16-vuotias Rudi Ruth.

”Se tapahtui Ähtärin romanijuhlilla. Menin penkin alle piiloon, mutta Mäntyniemen Laina veti minut pois ja sanoi, että nyt mennään rukoilemaan Eeli Jokisen ja Ernst Mattssonin kanssa. He julistavat sinulle synninpäästön”.

Näky romaneista ei poistunut Eeli Jokisen sydämeltä koko hänen elinaikanaan, niinpä vähän ennen kuolemaansa hänet tavattiin julistamasta evankeliumia Seinäjoella pidetyillä romanijuhlilla. Hänen omien sanojensa mukaan hän ei ollut koskaan kulkenut romaneiden ohitse niin, etteikö olisi pysähtynyt kertomaan heille Jumalan rakkaudesta ja hänen pelastavasta armostaan.

Eeli Jokinen julistamassa Joensuussa viisi päivää ennen kuolemaansa.

Lähteet:
 Jokinen, Anna-Liisa 1996: Taivaan tähden: Jokisten veljesten matkassa. Hämeenlinna: Päivä Oy
 EV-lehden artikkelit
 Elämä ja Valo ry:n arkisto